

Odstranění vady odvolání

Lhůtu pro odstranění vad odvolání, upravenou v § 251 odst. 1 tr. ř. nelze považovat za lhůtu, jejíž marné uplynutí by mělo stejné důsledky jako lhůta propadná.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 7 Tdo 481/2009, ze dne 13.5.2009)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v neveřejném zasedání o dovolání obviněného J. R., proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 10. 12. 2008, sp. zn. 5 To 651/2008, který rozhodoval jako soud odvolací v trestní věci vedené u Městského soudu v Brně pod sp. zn. 9 T 129/2008, tak, že podle § 265k odst. 1 tr. ř. se zrušuje usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 10. 12. 2008, sp. zn. 5 To 651/2008. Podle § 265k odst. 2 tr. ř. se zrušují také další rozhodnutí na zrušené usnesení obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Podle § 265l odst. 1 tr. ř. se Krajskému soudu v Brně přikazuje, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění :

Rozsudkem Městského soudu v Brně ze dne 18. 9. 2008, sp. zn. 9 T 129/2008, byl obviněný J. R. uznán vinným trestným činem ublížení na zdraví podle § 224 odst. 1, odst. 2 tr. zák. a byl odsouzen podle § 224 odst. 2 tr. zák. k trestu odnětí svobody v trvání 30 měsíců. Podle § 39a odst. 2 písm. a) tr. zák. byl pro výkon trestu zařazen do věznice s dohledem. Podle § 49 odst. 1 a § 50 odst. 1 tr. zák. mu byl uložen trest zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel všeho druhu v trvání 5 roků. Podle § 228 odst. 1 tr. ř. a § 229 odst. 2 tr. ř. bylo rozhodnuto o uplatněných nárocích poškozených na náhradu škody.

Proti tomuto rozhodnutí podal obviněný odvolání, které Krajský soud v Brně usnesením ze dne 10. 12. 2008, sp. zn. 5 To 651/2008, podle § 253 odst. 3 tr. ř. odmítl, neboť nespĺňovalo náležitosti obsahu odvolání.

Proti rozhodnutí soudu druhého stupně podal obviněný prostřednictvím obhájce řádně a včas dovolání opírající se o dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř. Namítl, že v dané věci podal prostřednictvím svého obhájce proti rozsudku soudu prvního stupně v zákonné lhůtě odvolání, které nebylo blíže rozvedeno. Soud proto obhájce obviněného vyzval přípisem ze dne 27. 10. 2008, doručeným do kanceláře obhájce dne 31. 10. 2008, aby podané odvolání odůvodnil ve lhůtě 5 dnů od doručení. Údajně nedopatřením v evidenci advokátní kanceláře byla výzva soudu splněna až dne 11. 11. 2008. Odůvodnění odvolání sice bylo prvostupňovému soudu doručeno 6 dní po stanovené lhůtě, ale soud prvního stupně jej předložil spolu se spisem odvolacímu soudu. Krajský soud rozhodl dne 10. 12. 2008 v neveřejném zasedání o jeho odmítnutí podle § 253 odst. 3 tr. ř. Obviněný upozornil, že v odůvodnění napadeného usnesení není zmíněna skutečnost, že v době rozhodování krajského soudu spis obsahoval odůvodnění odvolání. V této souvislosti upozornil na rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 11. 10. 2006, sp. zn. 7 Tdo 1240/2006 a na související nález Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 276/04, s tím, že je nutné zabývat se otázkou, zda postupem krajského soudu při interpretaci ustanovení trestního řádu nebyla neproporcionálně upřednostněna rychlost trestního řízení před účelem odvolání. Obviněný znovu poukázal na to, že v době předkládání spisu soudu druhého stupně a v době jeho rozhodování bylo již odůvodněné odvolání obsaženo ve spise.

Obviněný proto navrhl, aby Nejvyšší soud České republiky zrušil napadené rozhodnutí a přikázal Krajskému soudu v Brně, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Stání zástupkyně Nejvyššího státního zastupitelství ve vyjádření k dovolání obviněného uvedla, že uplatněné námitky lze podřadit pod deklarovaný dovolací důvod, a rovněž je považuje za opodstatněné. Obviněný uplatnil dovolací důvod § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř. v jeho první alternativě, když namítl, že odvolací soud rozhodl o odmítnutí jeho odvolání proti rozsudku soudu prvního stupně, aniž byly splněny procesní podmínky stanovené zákonem pro takové rozhodnutí, neboť jeho odvolání bylo doplněno o zákonem požadované obsahové náležitosti a zdůvodnění odvolání bylo v době rozhodování odvolacího soudu již součástí spisu. Státní zástupkyně je přesvědčena, že podle aktuální judikatury neexistoval jediný rozumný důvod pro odmítnutí odvolání, které by jako nezodpovědně ztěžovalo, prodlužovalo či znemožňovalo věcné rozhodnutí o odvolání, protože odvolací soud mohl přezkoumat, zda skutek obviněného byl soudem první instance posouzen řádně, a to jak z hlediska dokazování skutkových okolností, tak z hlediska právního posouzení. Obdobně podle ní judikoval také Nejvyšší soud (srov. usnesení ze dne 20. října 2005, sp. zn. 8 Tdo 1277/2005, usnesení ze dne 11. dubna 2007, sp. zn. 5 Tdo 246/2007, nebo např. usnesení ze dne 15. listopadu 2007, sp. zn. 5 Tdo 1261/2007) a v posuzovaném případě se jedná o obdobnou situaci, měl-li skutečně v době svého rozhodování krajský soud odůvodnění odvolání obviněného k dispozici. Navrhla proto, aby Nejvyšší soud České republiky usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 10. 12. 2008, sp. zn. 5 To 651/2008, zrušil. Současně souhlasila s projednáním věci v neveřejném zasedání.

Obviněný uplatnil dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř. v jeho první alternativě, neboť odvolací soud rozhodl o odmítnutí jeho odvolání proti rozsudku soudu prvního stupně, aniž byly splněny procesní podmínky stanovené zákonem pro takové rozhodnutí a jeho námitky směřovaly především proti nepřipuštění doplnění jeho odvolání po stanovené pětidenní lhůtě. Z podnětu uvedených námitek dovolací soud napadené rozhodnutí přezkoumal podle § 265i odst. 3 tr. ř. a dospěl k závěru, že dovolání je důvodné.

V této souvislosti považuje Nejvyšší soud za nutné připomenout, že odvolání se podává do osmi dnů od doručení rozsudku soudu prvního stupně (§ 248 odst. 1 tr. ř.) a v případě, že odvolání (státního zástupce, odvolání, které podal za obžalovaného jeho obhájce, nebo odvolání, které podal za poškozeného nebo za zúčastněnou osobu jejich zmocněnec) nesplňuje náležitosti obsahu odvolání podle § 249 odst. 1 tr. ř., vyzve předseda senátu soudu prvního stupně odvolatele, aby vady odstranil ve lhůtě pěti dnů, kterou jim zároveň stanoví, a upozorní jej, že jinak bude odvolání odmítnuto podle § 253 odst. 3 tr. ř. (viz § 251 odst. 1 tr. ř.). Stejně postupuje, pokud takové odvolání podal obžalovaný, který má obhájce, poškozený nebo zúčastněná osoba, kteří mají zmocněnce.

V dané věci podal obhájce obviněného tzv. blanketní odvolání dne 21. 10. 2008 (č. l. 355 trestního spisu), které tudíž neobsahovalo odůvodnění jako obsahovou náležitost podle § 249 tr. ř. Sám obhájce v tomto podání uvedl, že je doplní ve lhůtě 10 dnů. Jelikož tak neučinil, vyzval předseda senátu soudu prvního stupně obhájce obviněného k doplnění odvolání ve lhůtě pěti dnů od doručení této výzvy (č. l. 357), a současně ho upozornil, že jinak bude odvolání odmítnuto podle § 253 odst. 3 tr. ř. Tato výzva byla JUDr. J. L. doručena dne 31. 10. 2008. Obhájce však stanovenou lhůtu nedodržel a odůvodnění odvolání soudu prvního stupně osobně doručil až dne 11. 11. 2008 (č. l. 360). Dne 9. 12. 2008 soud prvního stupně předložil trestní spis obviněného Krajskému soudu v Brně (viz předkládací zpráva na č. l. 369), jehož součástí již bylo doplněné odvolání obviněného. Odvolací soud konal ve věci neveřejné zasedání dne 10. 12. 2008 a rozhodl tak, že odvolání obviněného odmítl podle § 253 odst. 3 tr. ř., neboť nesplňovalo náležitosti obsahu odvolání.

Z výše popsaného sledu událostí bez nejmenších pochybností vyplývá, že v době rozhodování odvolacího soudu již tento soud měl k dispozici odůvodnění řádného opravného prostředku obviněného, které bylo součástí trestního spisu (č. l. 360). Za takové situace považuje soudní praxe

za povinnost soudu druhé instance podání obviněného meritorně projednat (srovnej např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. 10. 2005, sp. zn. 8 Tdo 1277/2005, usnesení Nejvyššího soudu ze dne 11. 4. 2007, sp. zn. 5 Tdo 246/2007, usnesení Nejvyššího soudu ze dne 11. 10. 2006, sp. zn. 1240/2006).

S ohledem na interpretaci ustanovení § 251 odst. 1 tr. ř. vyjádřenou v nálezu Ústavního soudu ze dne 3. 8. 2005, sp. zn. IV. ÚS 276/2004, nelze v citovaném ustanovení uvedenou lhůtu pro odstranění vad odvolání považovat za lhůtu, jejíž marné uplynutí by mělo stejné důsledky jako lhůta propadná. Účelem nové úpravy ustanovení § 251 odst. 1, § 253 odst. 3 a § 254 odst. 1, 2, 3 tr. ř. provedené zákonem č. [265/2001](#) Sb., bylo odstranit přílišnou složitost trestního řízení a zjednodušit a zrychlit řízení ve všech jeho stádiích tak, aby trestní řízení mohlo být skončeno co nejdříve po spáchání trestného činu. Kromě toho, zamýšlel-li by zákonodárce ustanovit lhůtu propadnou, pak by to explicitně projevil, jako je tomu např. u lhůty pro podání dovolání, kde v § 265e odst. 4 tr. ř. výslovně vyloučil možnost navrácení lhůty. Propadný charakter lhůty u odvolání by vedl k příliš restriktivnímu formálnímu omezení účelu odvolání (posílení či zvýšení právní jistoty o tom, že skutek obviněného byl soudem prvního stupně posouzen řádně, a to jak z hlediska dokazování skutkových okolností, tak z hlediska právního posouzení), jehož význam Ústavní soud v citovaném nálezu vyzdvihl a dále také upozornil na povinnost soudu zjišťovat podmínky pro odmítnutí odvolání ke dni svého rozhodnutí.

Pokud za situace, kdy zdůvodnění odvolání obviněného bylo v době rozhodování odvolacího soudu již součástí spisu, rozhodl Krajský soud v Brně tak, že odvolání obviněného podle § 253 odst. 3 tr. ř. odmítl bez meritorního přezkoumání rozsudku Městského soudu v Brně, odňal tím obviněnému právo na přístup k druhé instanci, zbavil řízení charakteru řízení dvojinstančního a zasáhl tak do práva obviněného na spravedlivý proces. Za stavu, kdy věc byla Krajskému soudu v Brně předložena s doplněným odvoláním obviněného a obviněný tak mohl očekávat, že o jeho odvolání bude meritorně rozhodnuto, byl postup Krajského soudu v Brně projevem čistého formalismu, který s otázkou rychlosti řízení ve skutečnosti neměl nic společného, znamenal jen snadnější způsob vyřízení věci a dostal se do rozporu s jiným, a to velmi významným, kritériem spravedlivého procesu.

Nejvyšší soud tak dospěl k závěru, že pro odmítnutí odvolání obviněného podle § 253 odst. 3 tr. ř. nebyly splněny procesní podmínky stanovené zákonem pro takové rozhodnutí ve smyslu dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř. Proto z podnětu dovolání obviněného zrušil napadené usnesení, zrušil také další obsahově navazující rozhodnutí, která tím ztratila podklad, a přikázal Krajskému soudu v Brně, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Trestní odpovědnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Oběť trestného činu](#)
- [Dohoda o vině a trestu](#)
- [Zajištění nároku poškozeného](#)
- [Práva obviněného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vydání příkazu k dodání do výkonu trestu](#)
- [Neoprávněná činnost pro cizí moc](#)
- [Kvalifikace skutku](#)
- [Odnětí věci rozhodujícímu soudci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhradní trest](#)

- [Výkon trestu](#)